

ด่วนที่สุด

ที่ นร 0410/ 8013

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
0819
วันที่ 10 เม.ย. 64
134

สำนักงบประมาณ

ถนนพระรามที่ 6 กรุงเทพฯ 10400

10 กุมภาพันธ์ 2542

24/67

เรื่อง นโยบายการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- อ้างถึง 1. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร 0205/249 ลงวันที่ 7 มกราคม 2542
2. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0205/1202 ลงวันที่ 27 มกราคม 2542

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้สำนักงบประมาณพิจารณาเสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี เกี่ยวกับการประมาณการค่าใช้จ่ายที่จะต้องใช้งบประมาณในการดำเนินการตามนโยบายการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ ดังนี้

1. ให้ความเห็นชอบนโยบายการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ที่ครอบคลุมการศึกษาระดับประถมศึกษา (6 ปี) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (3 ปี) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (สายสามัญและสายอาชีพ 3 ปี)
 2. ให้ความเห็นชอบการขยายการศึกษาภาคบังคับ จาก 6 ปี เป็น 9 ปี เพื่อเป็นการเตรียมคนไทยสำหรับอนาคตให้มีความรู้ขั้นพื้นฐานสูงขึ้น
 3. ให้ความเห็นชอบการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ และมาตรการ 11 ประการ และให้ความเห็นชอบในหลักการการจัดสรรงบประมาณ เพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี บรรลุตามเป้าหมาย
 4. ให้ความเห็นชอบให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติและกระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานกลาง ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับนโยบายและมาตรการการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ทั้งนี้ ให้ครอบคลุมการพัฒนาเด็กปฐมวัย (0 - 5 ปี) เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพอนามัยและพัฒนาการด้านต่าง ๆ
 5. ให้ความเห็นชอบในการจัดตั้งคณะกรรมการ และ/หรือ คณะทำงานเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการเฉพาะระดับและประเภทการศึกษาตามมาตรการและเงื่อนไขแห่งความสำเร็จในนโยบายการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี
- ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

/สำนักงบประมาณ...

สำนักงบประมาณพิจารณาแล้วขอเรียนว่า เห็นด้วยในหลักการ สำหรับนโยบายการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ซึ่งสอดคล้องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และตามร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และแนวนโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดให้สิบสองปีนับเริ่มจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งสายสามัญและสายอาชีพ และให้มีการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี โดยกำหนดยุทธศาสตร์และมาตรการ 11 ประการ เพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี บรรลุตามเป้าหมาย ซึ่งถ้าคำนวณค่าใช้จ่ายประมาณการเบื้องต้นตามเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณปี 2542 (ซึ่งเป็นปีที่ประเทศไทยประสบวิกฤติทางเศรษฐกิจ) จะต้องใช้งบประมาณในแต่ละปี ดังนี้

งบประมาณปี 2542	114,044 ล้านบาท
งบประมาณปี 2543	120,346 ล้านบาท
งบประมาณปี 2544	132,511 ล้านบาท
งบประมาณปี 2545	144,541 ล้านบาท

(วิธีคิด ประมาณการโดยใช้ค่าเฉลี่ยของงบประมาณปี 2542 คูณด้วยจำนวนนักเรียนของแต่ละปี)

ทั้งนี้ ถ้าดูตัวเลขของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงบประมาณ จะมีความแตกต่างกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าน่าจะยังไม่สามารถประมาณการภาระของรัฐที่ใกล้เคียงความเป็นจริงได้ เนื่องจากในการจัดการศึกษาจะทำได้หลายรูปแบบ โดยเฉพาะการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี จะมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน อาทิ การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จะมีสายอาชีพบางสาขา ซึ่งสามารถปรับปรุงหลักสูตรให้สายสามัญจัดแทนได้ คือ สาขาพาณิชยกรรม สาขาคหกรรม สาขาอุตสาหกรรม (วิชาช่างไฟฟ้า วิชาช่างไม้) สาขาเกษตรกรรม ขณะเดียวกันในส่วนสายอาชีพ จะมีส่วนสัมพันธ์กับการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้วย ทั้งนี้ หากดำเนินการหารูปแบบใหม่ที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน จะทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายได้ เนื่องจากยุทธศาสตร์ในการจัดการศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกันทั้งระบบ โดยให้ครอบคลุมการจัดการศึกษาในระบบ การจัดการศึกษานอกระบบ และการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้สอดคล้อง

กับสภาพข้อเท็จจริงที่อาจเกิดขึ้นตามสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม (Socio - Economic) (การศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในแต่ละช่วงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อกำหนดว่าจะมีนักเรียนที่มีความพร้อมรับการศึกษาก่อนบังคับเต็มจำนวน หรือไม่ หากไม่เต็มจำนวน ส่วนหนึ่งต้องไปศึกษาภายใต้เงื่อนไขการศึกษานอกโรงเรียน หรือการศึกษาตามอัธยาศัย

นอกจากนี้ ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ยังมีเอกชนเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ดังเช่น มาตรา 46 ของร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉะนั้น การจัดการศึกษาของรัฐ * ควรทำเท่าที่จำเป็น ภายใต้แนวนโยบายจำกัดบทบาทและกำลังคนภาครัฐ โดยให้เอกชนและท้องถิ่นมีบทบาทมากขึ้นในการจัดการศึกษา ทั้งนี้ การจัดการศึกษาของเอกชนจำเป็นต้องวางมาตรการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกันภายใต้เงื่อนไขการกระจายอำนาจลงไปสู่ภูมิภาค จังหวัด สถานศึกษา เนื่องจากการจัดการศึกษาดังกล่าวในอนาคตทรัพยากรที่ใช้เพื่อจัดการศึกษาจะมาจากหลายแหล่ง ได้แก่ ท้องถิ่น ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า เงินบริจาค และเงินอุดหนุนจากรัฐบาล

จากปัจจัยดังกล่าวข้างต้น เป็นตัวแปรที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในเชิงยุทธศาสตร์ ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับงบประมาณภาพรวมในการจัดการศึกษาของประเทศทั้งงบประมาณและงบลงทุน ฉะนั้น ในขั้นนี้สำนักงานประมาณจึงยังมีข้อจำกัดในการให้ความเห็น เรื่องการใช้จ่ายงบประมาณตามนโยบายการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ที่ชัดเจนได้ เพราะจะต้องมีการพิจารณาโดยรอบคอบในยุทธศาสตร์ดังกล่าว อีกทั้งในช่วง 5 ปีข้างหน้างบประมาณแผ่นดินน่าจะยังคงมีความจำกัด จึงควรได้พิจารณาภาระงบประมาณอย่างรอบคอบและประหยัดเป็นกรณีพิเศษ

ดังนั้น จึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้พิจารณาให้มีการจัดทำแผนแม่บทให้ครอบคลุมเป้าหมายด้านการศึกษา วิธีการจัดการศึกษาแบบบูรณาการโดยแท้จริง ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น ระบบภาพรวมการคลังและงบประมาณในการจัดการศึกษา ซึ่งบางส่วนเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการคลังท้องถิ่น หรือระบบการคลังสาธารณะ

ฉะนั้น สำนักงานประมาณจึงมีความเห็น ดังนี้

1. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงการคลัง สำนักงานประมาณ กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำยุทธศาสตร์หลักในการจัดการศึกษา โดยมีความสัมพันธ์กับทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ย่อยด้านต่าง ๆ ให้เป็นระบบและแนวทางเดียวกัน

2. กระทรวงศึกษาธิการร่วมกับกระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง จัดทำยุทธศาสตร์ย่อยการกระจายอำนาจ การจัดการศึกษาของท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร และเอกชน
3. กระทรวงศึกษาธิการร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องจัดทำยุทธศาสตร์ย่อย การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับคนปกติ ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ คนจรจัด ฯลฯ
4. กระทรวงศึกษาธิการร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง จัดทำยุทธศาสตร์ย่อย การจัดการศึกษาอุดมศึกษา อาชีวศึกษา และเอกชน
5. ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี จะเกี่ยวข้องกับสายอาชีพ ซึ่งเป็นการ เตรียมคนที่เป็นตัวป้อนด้านแรงงานในระยะยาว จึงเห็นสมควรที่จะเสนอให้สำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำแผนความต้องการบุคลากร (Manpower - Requirement Plan) ให้สอดคล้อง กับแนวทางการพัฒนาประเทศในระยะยาว

ในการจัดการทั้งหมดควรต้องมีแผนแม่บท แผนการจัดการ แผนดำเนินงาน ที่ชัดเจน เพียงพอที่จะกำหนดทรัพยากรที่เหมาะสม ประหยัดและเป็นไปได้ในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ ทั้งนี้ เมื่อได้จัดทำแผนแม่บทเรียบร้อยแล้ว จึงขอทำความตกลงกับสำนักงบประมาณ ในเรื่องการเงินต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป.

ขอแสดงความนับถือ

(นายสวัสดิภาพ กันทาธรรม)

ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ

สำนักวิเคราะห์งบประมาณด้านการศึกษา

โทรศัพท์ 273-9252

โทรสาร 273-9254